

CORNELIU MANNE



VLĂSTARUL

**LICEUL
„S.P.HARET”**

**ANUL X
Nº 9-10**

„VLĂSTARUL“

REVISTA LICEULUI „SPIRU HARET“

Director Prof. GEORGE MARINESCU

COMITETUL de ELEVI

BĂRZEANU PAUL, BRĂTESCU GHEORGHE, GÖBL ȘTEFAN, IONNIȚIU
NICOLAE, MITRANI ION, MOISIL GHEORGHE, RAINU NICOLAE,
♦ TĂRȚĂU PETRE și TEODOREANU ALEXANDRU ♦

Redacția și Administrația:
LICEUL „SPIRU HARET“, STR. ITALIANĂ Nr. 31 • BUCUREȘTI

ABONAMENTE: PE UN AN 40 LEI
8 Lei - Acest număr - 8 Lei

Abonamentele se fac la elevii: { Brătescu Gh. și Göbl Ștefan
pentru clasele A. — pentru clasele B.

ANUL X

Nr. 9-10, 1934

SUMARUL

Școala și Familia . . . Prof. D. Focșa
Nocturnă . . . Al. Teodoreanu
O seară petrecută în
cercul Junimii . . . Pia Pillat
Poetul (versuri) . . . M. Simionescu
Epigrame . . . E. Pop Avramescu
Munca noastră națio-
nală . . . St. Göbl
Liceul Lazăr-Piața Re-
setii . . . G. Moisil
Examen de caporal . . . Av. A. V. Frollo
Sfârșit de an . . . O. Căpățână
Fecunditatea la ani-
male . . . O. Moscuna
In ora de ed. fizică . . . M. Solomon

Liceul din Eton și Re-
gele Leopold III . . . N. Petit
Vin examenele . . . P. Dănilă
Pasărea păstor . . . O. Moscuna
In urma faptelor
rătăciți . . . H. Coffler
Dare de seamă asupra
excursiei clasei noă-
stre în Delta Dunării D. Manoil
O Duminică la Sinaia T. Nețescu
Molière „Le Misan-
trophe” . . . Al. Paleologu
Aurul negru . . . J. Fahrer
Rubrica matematică . O. Moscuna
Pagina jocurilor . . .

VLĂSTARUL

Anul X, Nr. 9-10

Revista Liceului „SPIRU HARET“

1934

Școala și Familia

Plecând de la două cazuri care sunt un ac-
cident nenorocit, din fericire rarism, dar cari
totuși a sgușdit adânc opinia noastră publi-
că, autoritatea școlară și familia au simțit ne-
voia unei apropieri și a unei verificări. Ches-
tiunea educației tineretului, a supravegherii
și a controlului vieții și activității lor, care
cade deopotrivă în sarcina acestor doi factori,
a fost readusă la suprafață, a format stărui-



D-l Dimitrie Focșa

tor obiectul conferințelor dintre profesori și
părinți în ultimul timp.

Școala — cea secundară în special, — lasă
o mare parte din opera, și deci și din răspun-
derea, educației elevilor, asupra familiei.

Lucrul este și firesc. Școala nu poate să-și
întindă antenele prea adânc în viața exte-
rioră școlii și mai ales în cea familiară a ele-
vului. Aceasta pentru că, în genere, îi lipsește
mijloacele, însă de multe ori și pentru că nu
e necesară această intervenție, familia înțe-
lând și îndeplinind rolul educativ ce-i în-
cumbă.

Uneori însă familia nu-și îndeplinește cu
destulă eficacitate sarcina. Fie ocupația ab-
sorbanță a părinților, fie viața modernă care
prilejuiește prea des și prea îndelung evadarea
câminului, fie, în alte părți, lipsa unei bune
și serioase orientări a părinților sau chiar une-

ori lipsa completă de control (copii la gze-
de), fac necesară intervenția mai accentuată
a autorității școlare și prelungirea suprave-
gherii și controlului și în afară de școală.

Lucrul n'a fost și nu trebuie privit ca o atin-
gere a drepturilor familiei. Acolo unde familia
înțelege rostul dispozițiilor școlare și le
aplică cu convingere și cu autoritate, nu e
utilă și nu va interveni niciodată autoritatea
școlară sau cele auxiliare. Unde însă este des-
acord între concepția școlii și familiei, acolo
școala, care funcționează pe baza unor prin-
cpii, dela care nu poate abdică, va lua măsura
îndepărtării din școală a elevului.

Îndepărtarea aceasta nu înseamnă decât
lăsarea grilei și a răspunderii educației a-
supra familiei.

Asupra acestui lucru s'a căzut de acord în
constăturile cu părinții, aceștia angajându-
se formal în respectarea tuturor dispoziți-
unilor luate de școală.

Discuțiunile cari au avut loc în aceste con-
ferințe, au fost foarte bogate în sugestii și
foarte rodnice în măsură.

Școala nu este așa de retrogradă în măsuri,
cum s'au speriat unii, și nici familia așa de
departe dela datorie. De obicei generalizăm
lesne.

Din convorbirile acestea am dedus că, în
genere, mergem în același ritm cu familia și
că nepotrivirile de concepție, de ritm, de me-
todă sunt excepții.

Părinții s'au luminat asupra unor chestiuni,
școala asupra altora iar ideea a câștigat deo-
potrivă.

Conferințele cu părinții sunt un laborator
în care se filtrează multe păreri și convingeri
și unde pe nesimțite, se elaborează o metodă
noată, mai generală, întrucât aparține ambli-
or factori educativi, mai eficace întrucât a-
cești factori vor lucra convergent.

Și copilul care ne preocupă deopotrivă va
câștiga mult, enorm.

DMITRIE FOCȘA
Directorul Liceului

Nocturnă

Ora 11 noaptea.

Pe stradă. Vasile Grigorescu, student la Drept, se întoarce acasă. Și-a luat cursul de „civil” dela Stănescu. Prea vesele nu i-s gândurile: ghetete cam rupte, chirie de plătit și, celace mai ales aruncă o umbră de neliniște de câte ori își amintește, examenele peste o lună.

La comisariatul din capul străzii. Cu cămașa de noapte peste pantaloni, cu chipul pe ceață, comisarul de serviciu se luptă cu un perid, „atac de somn”.

Sergentul de noapte își continuă rondul. Adineauri a șerrat pentru 11 și asta i-a făcut plăcere, i-a dat senzația puterii lui în bezna. Trecând în dreptul locului viran dela No. 37, aude șoapte. „Aha, iar au venit derbedei!”

La No. 37 e un maidan cu ierburi înalte și gropi adânci. E minunat să dormi acolo în noaptea de vară. Deacea de cu seară maidanul e populat de mulți din cei fără locuință sau cari își lasă patul de scânduri de-acasă pentru lerburi fragede și cer cu stele. Dar alături de maidan, în casa cu 2 etaje, locuiește d. Naumescu. Cetățean serios, cumpătat, bun gospodar, dar fricos. Nu poate dormi liniștit când știe că în spatele casei stau oameni „fără căpătași”. De curând, a chemat pe sergentul de noapte și i-a spus: „Mă Ghiță, așa te cheamă, nu, să ai grijă să nu mai doarmă derbedei pe maidan”.

„Bine conașule”. D. Naumescu i-a întins vreo doi poli, adăugând: „Să știi că mai lei dela mine; numa treabă bună să-mi faci”. Ghiță era conștiincios. Luase banii, împlinea ordinul. Când a văzut că iar sunt oameni pe maidan, s'a repezit și furios, a început să-i croiască în dreapta și în stânga. S'a împraștiat ca un fum. Unul singur, mai copil, a început să tipe fiindcă-l lovise în cap. Speriat la gândul că ar putea să trezească pe d. Naumescu, Ghiță s'a luat după copil, l-a ajuns în stradă și a început să-i dea temeinic, ca să tacă. Copilul urla.

Vasile Grigorescu se apropie. A văzut scena. Revolta din suflet s'a deslășuit imediat. Cu o mișcare bruscă a tras cauciucul din mână sergentului. Și când Ghiță s'a repezit la el să-și ia arma înapoi, l-a lovit peste mână. Prudent, sergentul s'a retras, a pus mâna pe revolver și a început să șuere strident.

Aproape s'au auzit bocanci grei tropâind pe asfalt. Doi sergenți au apărut în dosul studentului. L-au încadrat, l-au pus cătușe și l-au mânăat spre comisariat.

Pe drum, reflecții auzite pe sub geamuri deschise:

„O fi încercat să spargă la Naumescu. El dragă, vezi că tot mai lucrează și poliția”.

„Aș, trebuie să fie student. Nu-i vezi geanta? Se tin de scandaluri. Ei, pe vremea mea... seriozitate... Vocile se pierd.

Ghiță izbucnește: „Să mă lovești, ai? Las' că ț-arăt eu ție!”

Comisarul tresare din somn: bătăi la ușă. Își îndreaptă chipul și îngână cu limba cleioasă:

„Intră”. Tot convoiul năvălește pe ușă. Ghiță se proptește și începe: „Trăiți dom'șef, să vedeți... lovirea autorității... exercițiul funcțiilor... lovirea autorității...”

„Cine ești?” întrepruce comisarul.

„Vasile Grigorescu, student”.

„Așa, și de asta mi te ții? Du-l la arest, Ghiță”. „Domnule comisar, e o... „Nimic!” Alinau iese Comisarul se mînde c'un oftat pe patul de-alături și adoarme mulțumit.

Zăvorul a căzut. Vasile e închis într'o odăe de 2 m. pe 2, întunecoasă și jilvă. Intâi e puțin nervos, îngrijat: „Ce-o să creadă gazda?”

Dar mai pe urmă: „Ei și ce-o fi de-ol dormi o noapte la poliție!” Optimismul tinereș și-a recăstigat drepturile. Vasile se lasă încet pe scaun, pune capul în piept și doarme...

Zăgănit de zăvor. Vasile se trezește și se uită curios la cușca în care-a dormit. „Hal odată!” îi spune sergentul.

În fața comisariatului: Cine ești? Cine-i tatăl dumitale?

Vasile o potrivește: „Colonelul Grigorescu din artilerie”.

„Așa? Păi dece nu-mi spuseși mai devreme? Să-l anunț pe tata?”

„Nu-i nevoie”.

Comisarul se apropie de el: „Păi vezi domnule, ce se întâmplă? De, de ce te amesteci? Lasă-l, domnule, să-și facă el serviciul cum știe. Ce să-ți pui mîntea cu ei?”

Din vorbă în vorbă l-a dus până la ușă. Îi pune mâna pe umăr și-l bate familiar: „E, hai să uităm astea. Luăm un țap?”

AL. TEODOREANU cl. VII-a

O seară petrecută în Cercul Junimii

(După Panu și Negruzzi)

E în anul 1872. Sunt un tânăr junimist, slab, cu plete și făcut. Am pretenții literare, și sunt după împrejurări, când muză o cere, vesel sau melancolic.

Vineri seara, îmi bag în adâncurile fără fund ale buzunarului, un manuscris. O... un manuscris foarte scurt, foarte mic scris, foarte caligrafiat, foarte bine îndoilit... dar însăși, un manuscris. Niște poezii ce-mi par mie o minune.

Astă seară, nu știu de ce, dar m'a cuprins un curaj nebun. N'am să-mi las opera să rămână pe veci înfundată în adâncurile buzunarilor, ca atâtea altele. Nu... Și'n fața ochilor îmi trec imagini. Văd pe Eminescu cîtin-du-mi poeziile, toți ascultând, cu ochii țintă, minunându-se de noul poet ivit. Chiar Pogor, părăsindu-și atitudinea zeflemistă, ca să admire.

Eram așa de cufundat în visuri de glorie, încât Pavel Paicu, care tocmai intrase, trebuia să mă bată de câteva ori pe spate, până să mă trezesc. Venise să mă ia, ca să plecam împreună la Junimea. Era un tip original, subțire și înalt, cu gât lung, pe care era așezat un cap mic cât pumnul.

Afară ninge și alunece. Adunarea se ținea la Pogor, care avea case mari părăntășe. Din strada Patruzei de Sînti, vedeam ferestrele luminate. Toate ușile deschise. Intrăm, ne desbrăcăm, și sunm treptele.

Odaia mare, era pe jumătate plină. Cum apărurăm pe ușe, Paicu și cu mine, un cor puternic ne întâmpină:

— Iacă Paicu!

Paicu nu se lăsa nici odată intimidat. Avea mania calamburilor proaste. Zărindu-l pe Panu, îi spuse:

— Bună seara Panule, tu ești în totdeauna afirmativ.

Mirare din partea tuturor.

— Știi de ce Panu îi totdeauna afirmativ? continuă Paicu. Fiindcă numele lui e compus din două negațiuni: din pas franțuzeste, și din nu românește; iar două negațiuni fac o afirmațiune.

La aceasta, un formidabil strigăt de: — prost îi Paicu răsună în sală. Paicu foarte încântat de cuvântul său de spirit, se duse răsând și se așeză într'un colț.

Eu timid, mă îndreptai spre fundul sălii. Faceam parte din Caracudă. Dela locul meu îmbrățisam toată sala.

Un grup de trei domni intră. În frunte, un om mic și gras, cu o mustață roșie. Era profesorul Melik, zis Mirmilik. Se așeză pe un scaun lângă mine, în rândurile tot mai dese ale Caracudei.

În față, grupul celor nouă era la complet. În dreapta stătea șeful lor, Nicu Gane. Era un tânăr frumos, cu fața palidă. Junimistii, îi bolezasem Drăgănescu, și nu se simia nici odată să spună când n'a înțeles nimic din cele cetite.

Între cei nouă, lângă Gane, pe un jilț, era un domn de vreo 30 ani, cu părul și mustățile albe, față tânăra, tristă și privire biândă. Era Pudeicul Naum.

Panu, cu fața întoarsă spre Papa Culiianu, critica probabil, căci acesta-l asculta cu o față de condamnat.

Ne astâmpărat, învărtindu-se mereu, când la stânga, când la dreapta, ba trântindu-se pe divan, ba sîndu-se pe scaun, ba taxând de gogomani pe unii, ba zeflemisind pe alții, Pogor nu-și găsea locul.

Era mic de stat, cu umerii cam ridicati, cu ochii mari și vii.

Ușa se deschise. Un zămbet zbură pe fețele tuturor. Creangă și Eminescu, reși la față, cu ochii lucitori, intrară răsând liniștiți, cu fericirea de a fi fost împreună, și de a fi discutat câte'n lună și în stele, ca doi vechi și buni prieteni ce erau.

Se așezară unul lângă altul. Eminescu își reluă poziția obișnuită. Răsturnat în fotoliu, bucuria depe față îi dispărură. Redeveni tânărul cu plete negre, melancolic, indiferent la ce se petrecea în jurul său. Din când în când leșea din muștenie pentru a împărtași cu Creangă vreo-o idee ce-l trezuse prin mințe.

Alături, antiteza între ei doi, era și mai mare. Ion Creangă era scurt, gros și gras, cu figura și părul castaniu-blond, cu gâtul scurt și cu figura congestionată. La fiecare cinci minute își ștergea sudoarea depe frunte cu o batistă mare, colorată. Sta foarte drept și incomod pe scaun, purtând cu stângăcie hainele nemțești.

Toată sala răsuna de conversație, răsete, și pe alocuri chiar mici certuri.

Vocă lui Pogor se auzi, veselă:

— Iacă, a venit și „carul cu minciunile”, haj descarcă-le că suntem grăbiți.

Apăruse Iacob Negruzzi, astfel poreclit, urmat de Titu Maiorescu. La virea acestuia, larma din sală se mai potoli.

Junimea era la complect.

Sedinta trebuia să înceapă.
Din nou răsună glasul lui Pogor, pronunțând formula sacramentală, prin care invita pe cei ce aveau bucăți literare în buzunar, să le scoată.

— Cine are de scos ceva, să scoată!
— Eu mă făcusem mic în colțul meu. Tot curajul de care mă simțisem cuprins, mă părăsise. Degeaba mă îmbărbătam singur. Mă ridicasem de vre-o două ori de pe scaun, dar stătut locului, cu ferma hotărâre să las altă poezie să fie citită înainte, și apoi s'o prezint pe a mea.

Pogor începu să cânte ca un preot:
— „Acum să ascultăm Sf. Evanghelia a lui Eminescu cetire!”

Creangă răspunse din colțul său, cu un glas de bas admirabil:

— „Să luăm aminte”.

Și Pogor replică:

— „Pace ție cetitorule”

Eminescu palid și puțin emoționat, trase scaunul la masă, și începu să citească. Punea acea melancolie adâncă în glas, care ridică mai mult valoarea lucrării pe care o citea.

Să-mi fie somnul lin
Și codrul aproape;
Lucescă cer senin
Eternelor ape,
Care din văi adânci
Se nălță la maluri;
Cu brațe de valuri
S'ar atârna de stânci
Și murmură n'nr'una
Când spumegând recad;
Iar pe păduri de brad
Alunece luna.

Toată sala, atât de sgomotoasă cu o clipă înainte, se liniștea ca prin minune. Fiecare, în atitudinea cea mai comodă, asculta pătruns.

Mirmilik își mușca mustața cu o vigoare de neinfrânt, pudicul Naum, cu ochii pierduți, visa, Ion Creangă mai roșu ca nici odată, privea cu duioșie la Eminescu. Pogor își părăsise atitudinea lui zeflemistă, ascultând atent.

Maioreșu și Negruzzi scandau din cap, versurile, și din când în când își șopteau câte o vorbă. Insuși Panu se abținea dela critică.

Pe când citea Eminescu, ușa se deschise încet, încet. O pălărie haute-forme, cu margini foarte largi, apără prudentă. Apoi tot așa de încet, se ivi o față roșie, ca de rac

fiert și un corp nesfârșit. Era Gheorghiu.

Mergând în vârful picioarelor ca să nu turbure liniștea generală, se îndreptă repede și instinctiv spre locul său. Avea un loc stabilit, de unde nu se muta nici odată. Dar după câțiva pași, ridicând chii, văzu că-i locul ocupat. Colțul nostru, mai apropiat, nu mai eram atenți la nimic altul, decât la „scena Gheorghiu”. Era într'adevăr comică. Se oprise brusc, și se înroșise ca focul. Arunca priviri desperate în toate direcțiile, căutând alt scaun.

Noi, iubitori de glume, începurăm a striga:
— Pottim aici d-le Gheorghiu, e un loc liber.

— Ba aici.

— Ba dincoace.

Acest lucru îl ametește complect pe bietul cm, sudori începuseră a-i curge depe frunte, și după câteva momente de îngăimăie, se repezi înspre scaunul cel mai apropiat de locul său.

Din acest moment nu mai detersăm nici o atenție la tot ce se ceti: Observăram pe Gheorghiu, și abea ne puteam ține de ras. Gheorghiu arunca priviri desperate în spre locul său ocupat, fata sa luând pe rând, toate culorile curcubeului. Picături groase de sudoare se vedeau pe fruntea lui, batista funcționase continuu.

Când persoana care-i ocupase locul făcea o mișcare ce putea să semene cu cea a unui om care vrea să se scoale, Gheorghiu tresărea, și făcea și el aceeași mișcare!

În sfârșit, persoana se sculă și plecă. Atunci Gheorghiu se ridică încet și el dela locul lui și cu pași mari, dar tăcuți, se duse de-și ocupă mult doritul scaun; așezându-se se mai ștersă odată cu batista, și căzut în liniștea lui obișnuită.

Noi râdeam înmăbusit.

Între timp, Eminescu sfârșise de cetit, în entuziasmul general. El surădea încântat, căci era foarte sensibil, atât la laudă, cât și la critică.

Eu renunșasem definitiv la manuscrisul meu.
Se începu cetirea unei poezii trimisă de domnul X.

Aste inimi prea n'focate
„Cu stălpări de nemurire,
„De al păceri lmn legate
„Cânt a patriei mărire!”.

Din toate părțile răsunară strigăte indignate: Faul! Motto este bun! Faul! Faul!

Lucrarea era condamnată, și nici nu se mai ceti înainte.

Acum se ridică și Alexandru Xenopol. Citea din istoria sa „Luptele între Turci și Ruși”.

Ne pregătim să adormim cu toții, căci scrierile lui erau lungi, lungi...

Se făcură multe întreruperi întempestive în cursul cetirei, chemări la ordine.

Când norăbdarea deveni generală, vocea groasă și hazlie a „bine hrănitului Caragiani” se auzi strigând:

— Anecdota primează!

Toate fețele se deslășiră și Caragiani își povesti anecdota, în râsul nestăpănit al Junimii, și a bucuriei fără margini a lui Pogor.

— Porco! Porco! trebui să repete în nenumărate rânduri, Iacob Negruzzi, ca să obție

puțină făcere, și ca lectura să continue mai departe.

Ușile se deschiseră larg și feciorul intră aducând cealul. O explozie de țipete și râsete îl întâmpină. Eram ca niște copii mari. Glumeam, râdeam, ne băteam cu pernele, povesteam anecdote și glume. Nu mai incapa vorbă că mâncam cât zece.

Pe la 12½ Junimea se sfârși.

Casele mari ale lui Pogor își redeschiseră ușile. Veselia și bucuria leșeau prin ele.

Mă adâncii în ușițele străme și în noaptea întunecoasă ce mă învălui. Cu o mână înghețată, pipăiam manuscrisul din buzunar, necetit nici de data asta.

PIA PILLAT

Cl. VII A, Lic. „Regina Maria”

Poetul

La ce gândești, poet, când stelele și-aprind
Văpaia tremurată pe-a cerului senin?
Ce lungă reverie se pierde în neant?
Când pieptu-ți se ridică într'un adânc suspin?

Hipnotizat de stele, îți făurești himere,
Înrăgosit de rimă, oșterni în vers cuvântul
Și te'nșiori în noapte, când printre ramuri
Șoptind o simfonie, melodic trece vântul...

Din rândurile tale, adâncă ia ființă
Durerea ce-ai cântat-o și-o cânta poetii,
Aceeași tot nouă, ca flacăra nestinsă,
Durerea fără margini, etern simbol al vieții!

De tânău știi să suferi, de tânău știi să plângi,
Neprinceput de nimeni, cu visul tău ates,
Prin lume rătăcind, îți murmură desnădejdea;
Te-am înțeles poete... demult te-am înțeles!...

MARIANA SIMIONESCU, cl. V B
Liceul Regina Maria

Epigramă

Unei eleve care recită prost

Esti o fire pofticioasă
Și ai gusturi rafinate,
Când reciti vre-o poezie
Înghiți versuri apreciate

ELENA POP-AVRAMESCU
cl. VI, Regina Maria

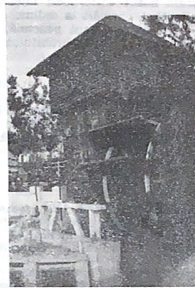
Galeria liceului nostru



Munca noastră națională

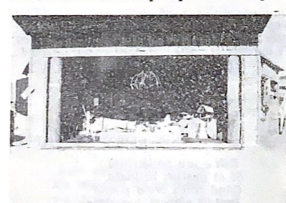
O idee fericită ce iese din cadrul banal al manifestărilor cu caracter național, este expoziția L. N. F. R. de sub înalțul patronaj al M. S. Regina Maria. Societățile de emancipare ale femeii cu cereri de drepturi și vot au fost mult comentate în ultimul timp. Ca orice idee nouă, propunerile au fost în general rău văzute pentru că se credea o depărtare a femeii dela îndatoririle casnice. Ceeace am avut ocazie să apreciem în această expoziție este cu totul contrariu acestor prime impresii. Femeia, atât cea cultă dela oras cât și cea dela țară, trebuie să aibă o educație desăvârșită,

venim frumosul nostru, pe care-l putem menține grație unei puteri de lucru și al unui sentiment pur național.



Moara din expoziție

Suntem o țară eminent bogată. Cu ocazia acestei expoziții, am putut vedea ce dezvoltare poate lua la noi industria lemnului, a inului, a cănepei, etc.



Pavilionul industriei lemnului

Creșterea animalelor și a păsărilor, s'ar crede că nu necesită o pricepere. Tocmai prin-
tr'o pricepere și o atenție specială, am par-
venit la creșterea atâtor specii rare de păsări,
la formarea unor crescătorii, demne de toată



Regele Carol II, Regina Maria și D-na Tătăreșcu la inaugurarea Expoziției-Târg

cunoștințe complete, să trăiască cu precepte de igienă, o muncă sănătoasă și rodnică, crescând copiii în ideea sfântă de dragoste pentru patrie, cu sentimente pur românești, cu idei de muncă cinstită.

Vedem la diferitele standuri ale ținuturilor României adevărate podobe de artă românească și o râvnă pentru frumos și progres.

Nu toți copiii, nu toată lumea dela țară trebuie să aibă ideea de-a veni la oraș, de-a deveni intelectual. Dela țară ne vine regenerarea, la țară se păstrează datinile și numai un popor conservator al obiceiurilor strămoșesti, nu dispăre. Este frumos ce ne vine din Occident, dar nu trebuie să uităm că și noi a-

lauda, de vite, care bine nutrite și îngrijite, nu numai că ne procură o hrană sănătoasă dar și un mijloc de conservare al unei rase bune ce nu poate da randamentul dorit, de-



Diferite pavilioane

cât în condiții ca cele menționate mai sus. Cine-ar fi bănuț că vulpile argintii vor fi acclimatizate la noi și în scurtă vreme vom obține o cultură atât de întinsă și de perfectă?

Este un obiect de lux, s'ar zice, dar dacă este căutat, de ce să alergăm după el aiurea, când îl putem avea și la noi.

Bogăția solului, minele de cărbuni, sarea, petrolul sunt deosebiți prezente în expoziție, arătând în ce mare raport stau cu industria noastră națională.

Aceste dcamne au avut fericita idee de-a arăta ce înseamnă ridicarea nivelului moral



Diferite standuri

al omului dela țară, care fără a-și neglija plu-găritul, bogăția noastră de seamă, o țară, cerealistă cere mai mare bogăție: vîile cu vi-nuri alese și bine întreținute și îngrijite

dând roade atât de bune și în stare de-a rivaliza cu străinătatea cu faimă veche. Ideea a fost înțeleasă și de d-nii ministru I. Mănolescu Strunga, ing. Traian Părvu, secretar general la ministerul Comunicațiilor și Cicero Gorceu, secretar general la ministerul Domeniilor, cari au dat tot concursul și au pus toată străduința la buna reușită a acestei expoziții, mergând mână în mână cu d-nele Aretia Tătăreșcu și Pya Alimăneștanu, inițiatore, realizând o adevărată expoziție pur românească și care este rezultatul nu numai a unei direcții, ci tot ce poate da o țară unde se muncește și se progresează.

ST. GOBL, cl. VII-a

Epigramă

Unei epigramiste

Ai mult talent la epigrame
Și-i dăruiești pe fiecare
Cu câte-o ironie fină,
Dar nu gândești c'un altul poate
Și fie să-ți găsească vină?

ELENA POP AVRAMESCU (R. M.).

Galeria liceului nostru



Riki - tiki - tavi

(Urmare și sfârșit)

Povestire de RUDYARD KIPLING
(Traducere)

În aceiași seară, strecurându-se printre farfurile și paharele de pe masă, ar fi avut poartă să mănânce multe lucruri bune și mai mult decât de obicei, dar se gândea la Nag și la Naghina. Deaceia, oricât de mulțumită era că ședea pe umărul lui Tedy și că mama lui o mângâia și o răsfața, câteodată i se roseau ochii și țipa ca în luptă: „Rik-tik-tiki-ck-ck!”

Tedy o duse la culcare și o sili să doarmă lângă gâtul lui. Ea nu-l sgarie, nici nu-l mușcă fiindcă era bine crescută. Imediat ce Tedy adormi, o sterse și începu inspecția de noapte împrejurul casei. Pe întineric, în fuga ei, se ciocni cu Șusundra, șoricelul, care se furisă pe lângă zid. Șusundra e un biet dobitoc cu sufletul îndurerat. Toată noaptea scârțâie și se bocsește, ca să poată ajunge și el până în mijlocul odăii, dar niciodată nu izbutește.

— Nu mă omori, zise el plângând. Riki-tiki — cruță-mă!

— Un omorător de șerpi nu omoară șoricel! răspunse cu îngâmfare, Riki-tiki.

Cei ce ucid șerpi vor fi uciși de ei — zise Șusundra suspinând — și dacă se întâmplă pe întineric, ca Nag să mă omoare, crezând să ești tu?

— Nu-ți fie frică, răspunse Riki-tiki. Nag stă în grădină și tu nu te duci p'acolo.

— Mie mi-a spus. Sua, vâru-meu... încep să istorisească șoricelul, dar se opri deodată.

— Ce li-a spus?

— St! Nag e pretutindeni, Riki-Tiki! Ar fi trebuit să întreb pe Sua.

— Nu l-am întreb... dar să-mi spun tu, revede, că te mușcă!

Șusundra șezu pe loc și cu lăcrămile curgându-i pe mustăți, începu să sughita: Sunt un biet nenorocit! Nici n'am curajul să ies în mijlocul odăii... St! Riki-tiki ciuși urechile. Era liniște peste tot, dar i se păru că aude un scârțâit ușor, cum face o viespe când merge pe geam... o fășiutură surdă de solzi pe zid.

— Trebuie să fie Nag sau Naghina. Se urcă pe sghiabul din sala de baie. Al dreptate, Șusundra, ar fi trebuit să vorbesc și cu Șua!

Se strecură în sala de baie a lui Tedy, dar nu văzu pe nimeni; apoi trecu în bala mamei lui Tedy. La piciorul zidului văruit, lipsea, o cărămidă, pe unde fusese băgat tubul pentru apa de jos și auzi pe Nag și Naghina, vorbind

pe marginea gropii în care se scurgea apa. Naghina zicea: — „Trebuie să golim casa, căci va pleca și ea. Atunci vom rămâne stăpâni și pe grădina. Intră încet și adu-ți aminte, să muști întâi pe omul, care a omorât pe Carait. Vino să-mi comunic rezultatul și apoi vom vâna pe Riki-tiki!”

— Ce câștigăm noi, dacă omorim oameni? întrebă Nag.

— Totul. Când vila va rămâne pustie, va mai sta mangusta în grădina? Dacă nu va mai fi nimeni, rămânem stăpâni: regele și regina grădinii, nu uita că ouăle noastre fiind clocite... ca mâine puii noștri vor avea nevoie de liniște și de loc mult.

— Nu mă gândii la aceasta, zise Nag. Mă duc, dar eu cred că numai e nevoie să omorim pe Riki-tiki. O să mușce pe bărbat, pe femeie, pe copil și apoi voi pleca fără șgomot. Vila rămâne goală și Riki-tiki e nevoită să plece.

Riki-tiki se frământa, mânoasă. Văzu capul lui Nag ieșind de pe tub și apoi corpul lui solzos și rece, lung de vreo cinci picioare. Deși era mâniată, totuși la revederea corpului, tresări de spaimă. Nag se încolăci, își ridică capul și își roti privirile prin sala de baie, așa încât Riki-tiki îl văzu ochii lucind.

— Dacă îl voi omori aci, Naghina va ști ce s'a întâmplat; dacă îl voi ataca în mijlocul odăii, el e în largul lui. Ce să fac? se gândia Riki-tiki.

Nag se legăna încoace și încolo și Riki-tiki îl auzia cum bea din găleata de apă.

— Așa! își zise șarpele. Omul a omorât pe Carait cu un băț. De sigur că și acum îl are cu el, dar mâine dimineață, când va veni la baie, n'o să-l mai ia. O să-l aștept... Naghina, m'auzi tu?... Eu rămân aci, la răcoare până la ziua! Nu se auzi nici un răspuns. Riki-tiki își dădu seama că Naghina plecase. Nag se strânse, inel cu inel, împrejurul vasului cu apă, iar Riki-tiki, nici nu clipea.

După un ceas începu să se miște către vas. Nag adormise și Riki-tiki se uită la spinarea lui, chibzuind cam de unde să-l muște mai cu temelu.

— Dacă nu-i sdröbesc șalele dintr'odată, se va întoarce la mine... și atunci... sâraca Riki! Măsură cu ochii grosimea gâtului mai jos de capșon; era prea gros pentru gura ei.

Dacă l-ar fi mușcat de coadă, Nag se infuriase peste măsură.

— La cap, își zise însăși, deasupra capșonului, să-l țiu strâns și să nu-l dau drumul de loc.

Țâșu ca un fulger. Capul șarpelui se o-dinnea în afara vasului, rezemat de toartă. Când își înfipse dinții, se și îndoi pe vas, ca să-i culce capul la pământ. Așa putu să-l strângă și mai bine. Apoi fu scuturată în dreapta și în stânga — ca un șoarece prins de câine — înainte, înapoi; în sus, în jos fu învârtită în toate părțile; ochii îi erau injectați, dar se ținea bine, iar coada șarpelui lovia poadeaua și tavanul ca un biciu; răsturna obiectele de metal, săpunul perile și suna când se isbia de peretele metalic al băii.

Își strângea, cât putea făclote, căci bănuia că va fi învinsă, dar pentru cinstea familiei, era hotărâtă să moară cu gura înclăștată pe pradă și să fie găsită așa. Amelită, zdrobită de lovitură, era gata să fie ruptă în bucăți... când deodată auzi la spatele ei, ca un tunet; o văpale o ameți și o fiacără îi părli părul. Stăpânul deșteptat de șgomot, descărcase amândouă fețele puștii în Nag, Riki-tiki, cu ochii închiși se lăsa bine, căci știa că murise Nag, dar leșinase. Stăpânul o ridică și zise: „Tot mangusta ne-a săpat viața, sâraca de ea!”

Atunci veni și mama lui Tedy, palidă și privi corpul lui Nag; iar Riki-tiki se țări, cum putu, spre odăia lui Tedy, unde petrecu restul nopții, scuturându-se mereu, ca să-și dea seama dacă a rămas întreagă, după atâta sbuciumare.

Dimineața era înțepenită de spate, dar mulțumită pentru isprava făcută. — „Acum, mai am de lucru cu Naghina, își zise ea, dar e mai afigurată ca cinci șerpi și apoi cum știe când va scoate pui... Doamne! E mai bine să vorbesc cu Darze!”

Nici nu mai așteptă masa și alergă la tu-fisul lui Darze. Îl găsi cântând din toată inima, un imn de victorie. Vestea morții lui Nag, străbătuse prin toată grădina, căci servitorul îl aruncase mort, la gunoi.

— Aide, prostule cu pene multe, îl apostrofează mâniată, Riki-tiki. Îți arde de cântec?... — Nag a murit... a murit! a murit! cântă Darze. Viteaza Riki-tiki l-a apucat de cap și nu l-a lăsat de loc. Stăpânul a venit cu bățul, care face: bum! și Nag a fost rupt în două. N'o să-mi mai mănânce pui!

— Așa este! dar unde e Naghina? întrebă Riki-tiki uitându-se cu grije împrejur. Darze îi răspunse:

— Naghina s'a dus să cheme pe Nag la gura sghiabului și Nag a ieșit încolăcit pe un băț — servitorul îl da jos de pe băț și apoi l-a aruncat pe gunoi! — Cântați gloria lui Riki-tiki cu ochii roșii!!

— Și Darze își umflă gusa și cântă. — Cum ț-aș arunca pui jos din cuib dacă aș putea? ajunge până acolo! zise Riki-tiki. Fiecare lucru la vremea lui. Ce-ți pasă! acolo în cuib stai liniștit, pe când eu jos, duc tot greu răsboului. Incețază cântecul!!

— Fîindcă te iubesc, iaca tac! Ce vrea Marele Ueigaș al lui Nag!

— Unde e Naghina?

— Pe gunoii de lângă grajd; își plânge bărbatul... Glorie lui Riki-tiki cu dinții albi!

— Lasă-i dracul de dinți! Unde își clocește ouăle?

— În bostănărie, lângă zid unde bate scarele toată ziua. Le-a pus acolo de câteva săptămâni.

— Și nu socoteai că e nevoie să-mi spui aceasta?..

Zici, că tocmal lângă zid?..

— Dragă Riki-tiki, o să-i mănânce ouăle? — Nu prea am în gând aceasta — dar, dacă ești deștept du-te și șboară pe lângă grajd, prefăcându-te că ai o aripă ruptă. Naghina, o să te urmărească până la tuș. Eu trebuie negreșit să mă duc în bostănărie, și altfel m'ar vedea.

Jupân Darze era cam prostut, fiindcă avea multe pene pe cap și nu putea să cântărească multe idei deodată. Nu socotea că este drept să spargă ouăle Naghinei, căci și puii lui ieșeau tot din ouă. Dar, Jupâneasa Darze era foarte cuminte; ea își dădea seama că ouă de șearpe va să zică pui de șearpe mai curând sau mai târziu. Deaceia își luă șborul, lăsând pe Darze să ție cald puilor și să cânte moartea lui Nag.

Darze bărbatul, semăna cu oamenii.

Ea sbură pe lângă gunoi, prin fața șerpoalcei și se lăngua:

— Vai aripă mi-e ruptă!... Copilul a aruncat o piatră și mi-a sdröbit-o” și se învârtea disperată în toate părțile.

Naghina ridică capul și șueră:

— Tu ai dat de veste, când am voit să omor pe Riki-tiki. O să te căuști că ț-a venit în gând să sbori pe-aci!

Și alinaea prin praf spre ea.

— Copilul mi-a rupt-o cu o piatră — țipa mereu pasărea.

— Bine! Bine! o să te mângâi când vei muri, căci și eu am o socoteală cu copilul acela. Bărbutu-meu e lungit pe gunoi, dar și el o să doarmă liniștit în casa... Dece mai fugi?... Te

prind la sigur... ia uită-te la mine!
Pasărea știe ea ce înseamnă aceasta. Când o pasăre privește ochii unui șarpe, incremeneste de frică, de aceia pluia mereu și sbură, pe jos, iar Naghina își grăbi mersul după ea. Riki-tiki îi auzi cum veniau pe poteca de lângă tufis și alergă spre bostănărie. Acolo, în cuibul cald, sub pepeni, găsi 25 de ouă ca cele de găină de Băutam, dar cu coaja albicioasă.

— Bine că am sosit la vreme! își zise ea. Văzu puii incolăciți în ouă, și știa că, imediat ce vor ieși vor putea omori și un om și o mangustă. Le sparse coaja, încet, încet sdrobi puii dinăuntru, și din vreme în vreme mai răscotea paiea, să nu mai fi rămas nici unul. Mai rămăseseră trei ouă. Riki-tiki râdea multumită, când auzi pe jupâneasa Darze, tipând cât putea: „Riki-tiki, am dus pe Naghina până la terasă... a intrat dedesubt... vino iute! Are gânduri rele!”

Riki-tiki, mai sdrobi două ouă, ieși din bostănărie cu al treilea în gură și se repezi spre terasă ca un vârtej.
Tedy, lua cafeaua cu părinții săi. Riki-tiki îi văzu că nu mâncău de loc. Erau incremeniți și palizi. Naghina incolăciță pe covor, lângă scaunul lui Tedy, destul de aproape ca să-l poată mușca de pulpă, se legănă triumfătoare.

— Aide, copil al ucigașului lui Nag, sueră ea liniștită... Sunt gata... mai stai nițel... nu vă mișcați nici unul!... Dacă vă mișcați vă mușc... și dacă nu vă mișcați tot vă mușc... O nebumilor, mi-eți omorât pe Nag!
Tedy privea fix pe tată-său, care-i murmură d'abia:

— Nu te mișca... stai liniștit!... Tedy, nu te mișcă!

Chiar atunci sosi Riki-tiki și tipă:

— Intoarce-te, Naghina, și privește!
— Fiecare la rândul său, zise ea, fără să se întoarcă. O să isprăvesc eu repede și cu tine. Uite-ți prietenii, cum stau nemiușcați și palizi... Sunt îngroziiți!... Nici nu clipești! Dacă te apropii, îi mușc!

— Aide să-ți vezi, ouăle în bostănărie, lângă zid. Aide! Naghina!

Șerpoaica întoarce capul pe jumătate și văzu oul pe terasă.

— Ah!... Vai! Dă-mi-l încoace, se rugă.

Riki-tiki îl apucă cu amândouă labele, și ochii îi scanteiau însângerați.

— Cât dai pentru un ou de șarpe?... Pentru un pui de șarpe?... Pentru un prinț de Cobra?... Ultimul vârstar... ultimul din cuib! Furnicile îi mănâncă pe ceilalți în bostănărie. Naghina se răsuci în loc, uitând ce avea de făcut pentru scăparea ultimului pui; Riki-tiki văzu cum tatăl apucă pe Tedy de umăr și-l

ridică peste masă și peste ceștile cu cafea, depărtându-l de mușcătura șerpului.

— A scăpat! A scăpat! A scăpat! Riki-tiki ciki tipă Riki-tiki triumfătoare. Copilul a scăpat! Tot eu... eu... eu am mușcat pe Nag ieri noapte în baie!

Apoi începu să sară în toate părțile, strângându-și picicarele și culcându-se cu capul pe jos.

— Mă aruncă el în sus și în jos, dar nu l-am slăbit de loc. Mureșe mai înainte de a-l fi lovit stăpânul meu... Eu l-am făcut-o! Riki-tiki-cik-cik! Vino Naghina! pe aci... dar păzește-te!... Văduvia n'o să ție mult!

Naghina văzu că a pierdut ocazia de-a mușca pe Tedy, și privia oul din ghiarele vrăjmașului.

— Dă-mi oul! Dacă mi-l dai... nici nu mai îmi calcă piciorul pe aci... spunea ea lăsându-și în jos creasta.

— Dai da... te duci și nu mai vii, căci vei fi alături cu Nag, pe gunoi! Ia seama, văduvă! Omul își oțută pușca! Păze!

Riki-tiki țepăia împrejurul ei, așa ca să nu poată fi lovită și ochii îi scanteiau ca jeratecul. Naghina se concordă și sării spre ea. Riki-tiki, sălta în sus și căzu la spatele ei. Odată, de două ori, de trei ori voi să o isbească, dar capul i se lovia cu un șgomot surd de covorul de pe jos și se incolăcea cu un arc de ceasornic. Apoi Riki-tiki, începu să se învârtăască împrejur ca să o ia pe la spate, iar Naghina se întoarce ca să o privească în față — și coada, isbindu-se de covor, fășia, ca frunzele uscate.

Riki-tiki uitase de ou. Era pe temșă unde îl lăsase, și Naghina, apropiindu-se încet, încet, îl luă în dinți, și pe când Riki-tiki își înnoia forțele, se scobori pe trepte și fugi ca o săgeată, pe potecă.

Riki-tiki se ținu după ea.

Când șearpele cobra, vrea să-și scoape viața, ia aparența unui biciu, care se înfășoară pe gâtul unui cal. Riki-tiki știa că dacă nu o va ajunge, trebuia să înceapă lupta de la început. Naghina fugea spre tufișurile de iarbă, aproape de scații unde Darze cânta mereu, ca un prost, victoria. Nevastă-sa mai cu minte, bătu din aripi, când văzu șerpoaica și păriși cuibul. Ar fi putut să o întoarcă din drum cu ajutorul lui bărbat-său, dar Naghina își pleca capul, și își văzu de drum. În acest moment însă, Riki-tiki, se aruncă pe ea, și tocmai, când intră în gaura de soarece unde trăise ea cu Nag mai înainte, își înțipse dinții albi în coada ei și intră odată cu ea.

Puține mânguste au curajul să urmărească un șarpe în vizuina lui, ori cât de șireți ar fi. În gaură era întuneric; și de unde putea ști că nu e în vreun loc mai larg ca să lase loc liber șerpoaicei să o isbească? Se ținu însă bine, și

desfășurase picioarele ca să-i încetineze mersul la coborâre ca și o frână de roată. Iarba dela gună gropii nu se mai mișcă de loc și Darze zise: „S'a dus Riki-tiki! S'a-i cântăm de îngropare!... A murit viteza noastră prietenă!... O s'o omore Naghina, sub pământ!”

Și începu un cântec trist, improvizat sub puterea emoției. Pe când cânta mai cu jale, iarba începu să se miște din nou, și Riki-tiki, plină de pământ, ieși din gaură, trăgându-și iaba una după alta, și îngându-se pe bot.

Darze se opri mirat din cântec, și tipă. Riki-tiki se scutură de praful care-i murdărise blana și strănută.

— S'a isprăvit. Văduvia n'o să se mai întoarcă.

Furnicile roșii, cari locuiesc în iarba cea mare, o auziră și se scoborâră în șiruri lungi să se convingă de adevăr.

Riki-tiki se ghemui și adormi în iarbă... și dormi, dormi, până după amiază, fiindcă muncise mult.

Acum, să mă duc acasă, își zise ea după ce se destepă. Darze, povestește ciocănitorei, moartea Naghinei, și ea s'o spule la toate vicțiile.

Ciocănitorea e o pasăre care face un șgomot asemănător loviturilor de ciocan pe un vas de aramă și deaceia ea este anunțătoarea tuturor noutăților în grădinile indiene. Povestește tot ce știe, și ce află, celor ce vrea să o asculte.

Liceul Lazăr — Piața Rosetti

Tramvai 14, clasa I

— Stai domnule, stai!

Taxatorul deschide la loc ușa abia închisă, ca să se sue o bătrânică cu ochelari și cu bască.

— Hai mai iute cușoană! — o zorește un domn cu haine verzi și cu gambeta — trebone să plece tramwayul... că de... avem și noi treburi.

— Păi ce să-i faci maică, nu sunt tânără ca mata. În fine tramwayul s'a pornit. Lumea se inghesue posacă pe platforma din urmă. Toți se priveau acru. Domnul cu haine verzi e supărat că nu-și poate citi gazeta. Primăvaraica doamnă cu rochia albă, își tot rotește ochii ca să nu-i dispară poșeta. Elevul dela Spiru caută să nu-i dispară poșeta. Elevul dela Drept. Lângă ușa din stânga, un țânc își lipește cu convingere nasul de geam, gândurind pentru el, toate firmele.

A ajuns la Senat. S'a oprit. În virtutea unei

Când Riki-tiki se urcă spre casă, o auzi începând, ca și cum ar fi fost un clopotel, ce a-muncion: „Ding! dong! teci! Nag a murit!... dong! Naghina s'a dus după el! Tok!”

La auzul acestor vorbe, pasărele începură să cânte în toată grădina și broaștele orăcăiră vesele; cici cei doi tovarăși aveau obiceiul să mănânce și broaște.

Ajunzând acasă, Tedy, tată-său și mamă-sa palidă încă (deoarece leșinase), o întâmpinără, plângeau de fericire și o îmbrățișau. Seara, a mâncat tot ce i s'a dat, până ce n'a mai putut și se duse la culcare pe umărul lui Tedy, rămânând cu el până ce mamă-sa veni noaptea să-l vadă.

— Ne-a scăpat viața și nouă și copilului, zise ea bărbatului. Parcă nu-ți vine să crezi! să se scape dela moarte!

Riki-tiki sări în sus, căci mângustele dorm numai cu un ochi.

— Dumneavoastră sunteți! zise ea. N'aveți nici o grijă. Toți șerpii au murit... să poftescă să mai vie!

— Eu sunt aci!

— Și avea de ce să se mândrească; dar nu s'a încrezut prea mult în ea, și păzi grădina ca și mai înainte ca o mângustă în toată puterea cuvântului; și nici un șarpe cobra nu mai avu curajul să-și arate capul în grădina vilei.

SPARȘIT

fundamentale legi fizice, domnul cu haine verzi cade peste vestitoarea primăverii, care de spaimă e cât p'aci să scape pretioasa poșetă.

— Nu ție rușine domnule? Nu vezi că dai peste o doamnă? Domnul profund măhnit de involuntarul ghiont aplicat „doamnei” caută să se souze: să vedeți!

— Ba nu văd nimic. Și apoi cu o vădită compatimire: dacă ai ști cine e soțul meu, n'ai vorbi așa. Conflictul e aplanat la pornirea vagonului. În virtutea aceleiași legi fizice fundamentale, doamna în alb atinge cam violent mima domnului, cu cotul stâng.

Toată lumea din fundul vagonului are același ideal. Două locuri din față au rămas goale. Nu se poate ajunge la ele însă, din cauză că un domn elegant cu măștiaciară și verighetă stă de vorbă cu o dădute perhidrolată. Nimeni nu poate să-i deranjeze. Și asta

nu din respect pentru dudula frumoasă și elegantă, ori pentru tânărul cu mustață seducătoare. Dar pentru că doamna cea mai din față, care ar putea să spună politicos pardon, și să treacă înaintea, a rămas să analizeze croiala așa de modernă, a trois-carts-ului dudulei cu păr galben. Și nici eleva dela profesională nu poate spune pardon doamnei din față ei — deși ar vrea — deoarece aceasta e profesoară. În zadar taxatorul — convins progresist — predică: avansați înaintea. Lumea se tot îndeașă fără spor.

În fine doamna împodobită cu lăna de aur coboară și cu ea bineînțeles și domnul cu mustață, etc. Grupul comprimat se desinde, așezând involuntar pe doamna profesoară pe unul din locurile libere.

În locul rămas gol prin plecarea mirobolanței duduli, s'a așezat un licean. Fîlindă și locul cel mai bun. Lângă unuicel geam deschis și cu privilegiate — după preferință — către cinematografe, sau către eleva dela Centrală cu ochii mari și păr ca cereala de țipar. Loc pe care pentru multiplele sale calități îl ochise și bătrânul cu mustața albă subțirică, ras de barbă și cu cravată conabilă. Dar fîlindă bătrânul era bătrîn și tramwalul trecea tocmai pe la o curbă, i-a luat înaintea dracul de licean.

— Făi bine mă, frumos îți șade? Tocmai dumneața elev de liceu să stai jos când atăta lume în vîrstă stă în picioare? De nesuferit a ajuns tineretul de acum.

Liceanul și-a strâns abătut cele trei atribute indispensabile unui om dornic de cultură generală (servietă, bloc și șapcă) și s'a ghemuit lângă ușa.

— De măică așa e generația de azi — a daugă băbuța cu bască, n'are pic de creștere.

— De aia nici nu mă mir că au ajuns să facă atâtea blestmății, concludă țepos domnul bătrîn care tocmai își ocupase locul. Din toată chestia, cel mai mult a suferit eleva dela profesională, pe care a călcat-o bătrînul pe picior. Și care n'a putut riposta, fiindcă făcea și la parte din tineretul de azi așa de „deochiat”. Întîmplarea cu eleva a determinat schimbări de discuții. Domnul cu haine verzi, care s'a întâlnit cu un coleg de-al său, a întrerupt discuția despre recolta de grâu compromisă, spunându-i foarte îngrijorat: „Intr'adevăr e teribil ceace e cu tinerii din ziua de azi. Să-ți povestesc un caz. Eri sără pe la orele zece văd un grup de elevi... Dar cazul nu l-am putut auzi mai departe. În enervarea sa priciniută de tineretul insolent, domnul cu mustața subțirică și-a pierdut biletul de corespondență.

— Mi s'a furat biletul! L'am avut când m'am urcat. Mi l-a furat cineva. Intre atăția elevi de liceu... Apoi adresându-se liceanului: biletul dumitale unde e? Să-l văd!

— Eu... am abonament răspunde timid liceanul.

— Coborâți sau vă dau alt bilet? întrebă taxatorul cu o voce lăbărțată și puțin cam pe nas.

— Cum, să mai plătesc odată? După ce că tramwayele merg ca vai de lume, loc nu-mi dați, mai sunteți și obraznici.

— Ori părăsiți vagonul, ori luați un bilet nou. Dacă vine un control eu plătesc amendă.

— Vorbe, zise bătrînul cu sprânceana încrunțată încă. Vă și controlează des... Hm.

Dar neavând încotro scoase 5 lei. Tramwayul a trecut de Domenii. S'a coborât aproape toată lumea: D'na profesoară, d-nul cu haine verzi, bătrînica, miss Centrală.

Înăuntru a rămas lume puțină.

Domnul bătrîn, căruia i-a eșit cravata conabilă din haină, eleva dela profesională care și-a găsit un loc și repetă mai mult ca perfectul subjonctivului. Un tată care își duce fetița la școala primară. Răde multumit în ochii copilei care îl povestește peitic și hiper-sopranic „je a făcut Doamna”.

În mijloc, pe banca din dreapta, o fată de vreo 23 de ani, urîțică, prost îmbrățată cu bască impletită. Funcționară probabil, cu o mie, două pe lună. Privește obosită la reclamele lipite pe geam.

În fund lângă ușa, în picioare, stă nelămurită o jună cu păr blond, cu buze relefate și ochi cu cearcănii grii. Vocea basă cu care a cerut un bilet până la capul liniei, dovedește o viață de mizerie în noaptea și fum de tutun. E îmbrăcată sărăcut. Cu gust, dar... până și hainele au ceva de fard în ele. Probabil că azi a zăbovit mai mult cu treburile, că se întoarce așa de târziu.

Tramwayul luminat de soare, cu viața, cu copii și părinți, îi pare străin, depe altă lume. Privirea îi e așa de absentă, probabil că s'a întors spre interior. Către adâncul sufletului, unde va mai fi rămas vreo lacrimă de apă clară.

Am ajuns la Rosetti. Pe platformă taxatorul povestește watmanului întîmplarea cu moșul cel ursuz.

— Făi dacă n'avea bilet trebuia să-l dai jos de pe vagon...

Ușa s'a închis la loc, cărând mai departe un întreg univers terorizat de implacabila oră 8.

G. MOISIL, cl. VII-a

Examen de caporal

Cele 24 ore de permise pentru prepararea examenului de caporal, frunțașul T. R. art. 52, Mihalache Pandele, licențiat în filosofie și litere (specialitatea franceză) le-a petrecut așa cum se petrece prezintă unui examen. Scăpat din cazarmă, a ajuns acasă, acasă a nimerit la masă. Masa a durat două ore. De aci un sfert de oră sub duș, zece minute rasul și apoi în pat, unde a dormit „tun” și fără vise până la amiază. Din pat la masă, dela masă la cinematograful, apoi iar la masă și iar în pat. Toată ziua — Radu servitorul și Rada consorta acestuia au curățat și lustruit „efectele” domnișorului.

— La cinci dimineața sculare. Apoi cu „cismele „lac” — pintenii și butonii „ogîndă” — vestonul și „bufanții” leșiți ca dela „Falck” și capul scos ca dintr'un sac cu făină, Pandele zis și Falset, din cauza glasului său de soprană s'a prezentat „Domnului căpitan, comandantului Esteriei I-a”, care după ce l'a măsurat de sus până jos și de jos până sus — l'a bătut prieteneste pe umăr.

— Ai învățat băte!

— Învățat, să trăiți!

— Bineee băte.

— Să trăiți.

Umăr la umăr cu ceilalți camarazi „în colană câte doi” — rap, rap, rap și zang, zang, zang — au făcut „ocolire la stînga” și au ajuns la sala de mese unde se ținea examenul. Aci le-a ținut un discurs, domn Plotonier Major — călare pe o masă, în care li s'a explicat ce e aia „examen” și „gradat”, — și apoi „pe loc repaus” au așteptat comisia.

Când a intrat Domnu maior, legănându-și trupul masiv pe cele două picioare subțiri ca două trestii, urmat de cei doi căpitani, lustruți ca pentru paradă! — candidații s'au întepenit pe călcăie.

— Bună ziua băte!

— Să trăiți — au răcnit cu toți... și examenul a început.

„În linie câte umu” răspundea răstit la întrebări șbirate.

Astfel Falset, ajutor de jivialul președinte a aflat că un cal dacă nu e roib, e bălan, și dacă nu e bălan e bălțat, că hățurile se chiamă dărlugi, că ancolura („u” se citește franțuzește) este ceoana — apoi a răspuns „ce e aia bă” tractorie, calibru, tunet, șarpenel, etc. și partea teoretică a examenului s'a terminat fără incidente serioase. (Președintele comisiei injurase numai de trei ori și nu plănuise pe nimeni nici odată) spre stupefacția

soldatilor în termen care urmau peste câteva săptămâni să fie și ei examinați.

— Ei băteți acu' să vă văd... răsuna glasul de bariton al maiorului — la teorie ca la teorie — dar să vedem la literatură!

„Literatura” însemna istorie, geografia și... filozofia.

— Ia spune bă Mihalache — cunoști tu un general mare...

Mihalache Pandele se întepenii reglementar și apoi urlă:

— Să trăiți Domnule maior — un mare general, a fost Iulius Caius Caesar.

Maiorul îl privi surprins, apoi împăciuitor.

— Lasă bă pe Caesar ăla... și urmă apăsător...

mie să-mi vorbesci de Napoleon.

Cei doi căpitani zămbiră cu doi cățeluși, soldații în termen făcură ochii cât ceapa. Mihalache Pandele însă cu un calm universitar, în fraze scurte, povesti cele câteva fraze reținute din istorie.

— Bine, băte, nota 10 — dar știi tu unde se vară Duniarea, se fori mtorul să mai pue întrebări cu caracter prea general și neprecise.

— Să — trăiți, Domnule maior, în Marea Neagră.

— Așa... așa... vezi și trase încă un zece lui Mihalache Pandele, care-i medita cei doi copii dela liceu — gratis.

— Încă o întrebare băteșă. Ce-i aia abnegație Mihalache?

Pandele Mihalache răspunde fără să se coardească:

— Să trăiți domnule maior. Abnegație este un sentiment supra-alttruist, prin care cel ce-o exercită își creiază o stare astenică în favoarea semenului său, etc...

Fauză mare. În sala de examen nu se auzea nici muzica. Chiar cei doi căpitani asistenți părăsind binevoitorul surăș — unul se uită pe fereastră cum o creangă de măr înflorise altul își purica stăruitor unghile. Maiorul întindea o față cât luna plină spre cei șapzece candidați cari întepeniseră de nici nu mai răsuflau, răscolind o carte la care treceuse două corigențe — acum vreo douăzeci de ani.

— Ce studii ai Mihalache.

— Doctor în Filozofie, să trăiți...

— Așa vezi... Bine băte... (cei doi căpitani răsuflară lung) dar hai s'o dam mai pe românește, adaugă mai împăciuitor Domnu maior. Ia te uită Mihalache Pandele — eu sunt gras ca o butie și tu slab ca un țăr. Abnegație e aia domnule?

— Nu să trăiți!
— Ei vezi...
După examen — un țigan recrut — aspirant la gradul de sergent, se apropie timid de noul caporal...
— Să trăiți Domn'leu, ce e aia abnegație...
— Ce să fie camarade — ia „când ai tu o pâine și o dal toată camaradului tău... și tu rabzi...”

— Nu-i asta domn' leu, nu-i. Abnegație domn' leu este un gras ca o butie și altul slab ca un țăr.
— Bine băete, nu se putu stăpâni noul caporal — ai să faci carieră, reangajază-te.

AV. ANTON VLADIMIR FROLLO
fost elev

Sfârșit de an

Anul de școală era pe isprăvite. Vacanța mare, visată zi cu zi, oră cu oră, se apropie. Încă două săptămâni de griji și apoi...

Iar în clasa zgomotoasă, printre cuvintele celor „amenințați” cari își repetă lecțiile, se desprind povestiri din vacanțele trecute, se urzesc planuri pentru ceea ce se apropie. Unul șterge pe o listă în care are numărat ororile la fiecare materie până la sfârșitul anului, pe cea trecută și numără câte nu mai rămăs; altul scoțeste câte lecții mai sunt de explicat și se bucură că nu vor fi terminate; câțiva răsfoiesc fișele condiceei pentru ca să vadă de câte ori au fost notați dela începutul anului; alții își scoțeste mediile genitile pentru a-și afla situația în comparație cu colegii lor; toți sunt veseli și parcă și praful care se ridică încet miroase a vacanție...

Unul, unul singur nu se bucură de apropierea vacanței. E Mircea Dumitrescu. Cu fruntea sprijinită în palmă, cu cotul pe bancă, cu privirea în gol și cu gândul alina, urpărea o statuie în mijlocul acestor draci neastâmpărați, dacă n'ar suspina dureros din când în când. E trist sârmăzul, iar gândurile îl zboară spre anii trecuți, atât de fericiți pentru el... Fusesse premiant în clasele primare; la examenul de admitere în liceu e-șise primul; de două ori purtase pe cap o coroană! Momente neuitate din viața lui! Era iubit de colegi, era fericit! Astfel ajunsese într'a treia clasă a liceului și printre prietenii săi mai intră unul: Radu Vlădeanu, venit dela alt liceu. Au fost buni prieteni iar Radu e la fel și acum, dar când Mircea se văzu întrecut de acest Radu, sufletul i se umplu de ură contra amicului rival. Munci atunci enorm pentru el întrece, dar, nu-l putu egala nici pe-al doilea trimestru. Devenise din vesel și prietenos cu colegii, moro-

cănos, închis și dușman tuturor. Nu mai sufia nimanui de frică să nu fie întrecut. Nimeni nu-l mai iubea, singurul său gând, care-l stăpânea necontent, era să-și înfrângă dușmanul, pe care însă nici până acum nu-l ajunsese. Totuși nu putea să-și inchipeze că nu mai este premiantul clasei! Când Radu lua o notă mare l-ar fi sugrumat și multe nopți îl visa ucis la picioarele sale. Totuși el trăia... și era primul!... și gânduri multe de răbunare îi pământau mința. Cum le-ar fi aplicat, însă curajul îl lipsea și se prefăcea a fi prieten devotat idolului clasei, lui Radu.

Iar clasa petrecea, cu dansa și Vlădeanu și colbul se ridică încet... încet... și miroase a vacanță...

Pe biciclete, Radu și Mircea, gonesc spre pădurea Băneasa.

Fac întrecere, iar punctul de sosire e o fântână, la intrarea în pădure.

Se întrec unul pe altul... se lasă, îl ajunge și gonesc... gonesc... Trec pe lângă Arcul de triumf ca fulgerul... și gonesc... Mircea pedalează cu toată forța... șce câțiva pași înaintea celuilalt... îl întrece... distanța dintre ei se mărește... Prin fața vilei lui Minovici, Mircea e tot în frunte... slăbește... celălalt îl ia locul... se luptă pentru întâietate... Radu e în frunte... Mircea se apropie... gonesc... gonesc... Radu e întâiu... se încordează... distanțează pe concurent... doi pași... a ajuns! A biruit! E însă leocarcă! Sosește și Mircea! Radu e însetat. Își scoate apă din fântână și pe când bea apa ca ghișa, Mircea îi spune:

— „A fost o cursă, nu glumă! Dar ai biruit frumos!” și ochii lui radiază de fericire văzându-și dușmanul de școală cu cămașa u-

dă, lipită de piele, bând dușcă după dușcă și tremurând la adierea răcoroasă a copacilor.

În carnetul cu întâmplări zilnice al lui Mircea, după câteva zile dela „cursă”, scria: „Cunoșteam eu obiceiul lui de a bea apă când e înfierbântat. Și l-am încâzbit, nu glumă! Iar acum zace de pneumonie! Va lipsi dela examen! Coroana va fi tot a mea! Ah, fericit sunt!”

Mai aproape era vacanța marea! O zi o mai despărțea de școală! Și totuși colegii lui Radu Vlădeanu nu mai erau veseli! Nu mai străbăteau răsede vesele prin ușa clasei! Praful nu se mai ridica... iar aerul mirosea a tristețe... murise Radu! Inimile tuturor se strângeau de durere și din când în când se auzeau suspine... și din când în când se ștergeau lacrimi... murise Radu! Iar pe tabla care le anunțase groaznică veste spunea mai jos:

„Se aduc laude pe această cale elevului Mircea Dumitrescu, care în ceasurile grele ale bolii prietenului său Radu Vlădeanu, a fost nedeslipit de lângă patul acestuia, citindu-i, povestindu-i și mângându-l, ca un adevărat creștin și coleg!”

În ziua Sf. Petru, la 29 Iunie, Mircea scria în carnetul său:

„Părinții lui Radu mă binecuvintază! La școală mă dau ca exemplu de coleg! Cauza întregii tragedii întâmplate sunt eu. Nimeni n'a priceput! Iar eu am lustrat azi coroana! Coroana n'o merit eu; este a lui Radu...”

A două zi pe mormântul abia închis al lui Radu Vlădescu se putea vedea așezată o coroană de premiant, iar alături un elev de liceu — Mircea — în genunchi, rugându-se lui Dumnezeu...

Căpățână Oct., cl. IV A

Fecunditatea la animale

Speciile inferioare de animale sunt mai fecunde, decât cele superioare. Această fecunditate scade pe măsură ce ne ridicăm pe scara evoluției.

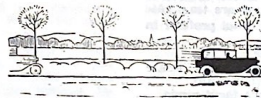
La vegetale, fecunditatea este considerabilă. O tulpină de porumb poartă 2000 grăunțe; un picior de floarea soarelui 4000; un mac 32000; un picior de tutun 40000; un platan 100.000; un ulm 300.000, etc.

Ca și la vegetale, fecunditatea la animalele inferioare n'are limită. Aastfel în 42 zile un Paramoecium, care n'are decât 2/10 de milimetru, dă naștere la 1.384.400 indivizi noi.

O termită femelă depune 60 ouă pe minut. Un fluture 400 ouă pe sezon; o muscă poate să producă 476.500 muște. Posteritatea unui păduche de pom ajunge la a opta generație la 44.461.010 indivizi.

La vertebratele inferioare, fecunditatea este deasemeni considerabilă. Un hering depune circa 12.000 ouă; un crap de 40 cm. lungime 202.200 iar bibanul 300.000 ouă.

MOSCUNA I. OCTAV
Cl. VI-a



In ora de educație fizică

După sunarea de intrare, domnește în clasă o acțiivitate febrilă.
Avem educația fizică. Ne schimbăm locurile, prilej de ceartă. Unii mai prevăzători și-au mutat calabalacul din vreme, căci altfel ar risca să rămână fără ghiozdan. Se văd pe sub bănci, ope lupap și chibir sub catedră diferite ustensile școlărești.

— Unde mi-e creionul?
— Dă-mi penarul că te tai!
— Hai mulă-te odată, marș!
Însfârși s'a treagit ca fiecare să-și așeze ghiozdanul și șapca în bancă. Dar elevii nu stau la loc. Doamne ferește! Trebuie să ia locul altuia, să vie la tablă, să iasă pe sală etc. Căcița se bat cu fularele răsucile. Chestorului intervine, dar mânăncă și el bătaie. Comedia intră în funcțiune. Decedată, crainicul intră în clasă:

— Dom' profesor!
Se face liniște. Dar nu vine nimeni. Era o păcăleală. Gălăgia reînnepe. Crainicul vine iar:

— Să fiu al dracului dacă nu vine!
— Nu se inghite!
Dar intr'adevăr, când gălăgia era mai mare, intră d-nul profesor.
Se stie la catedră, așteaptă să observăm toți că a venit și în sfârșit ne spune:
— Sănătate!
Sănătate! Sănătate! răcnesc 50 de glasuri de diferite tonuri.

— Stați jos! Cine lipsește?
Condicarul e certat fiindcă a uitat să scrie: „Exerciții în clasă cu bastoane de fier”.
— Dă-mi carnețelul! spune d-sa casierului societății „Flacăra Spiru Haret”.
— Dece n'ai plătit, cutare?
— Am uitat, dom' profesor.
— Rău. Mai bine nu te înscriai.
Gata și cu carnețelul.
Să iasă elevii depe foala întâi!
Deia dreapta din doi în doi numără!
Un-doi-un-doi-una.
— Dar ce ești fată că zici „una”?
Prmilul patru să treacă la ferestra. Prezența arma! Un! Doi!
Arma la picior în 3 timp! Exerciții întâi în tact, măsura doi pe patru. Fiecare timp câte 2 mișcări. Poc! Poc! lovește d-nul profesor în catedră.

Se termină seris exercițiilor.
— Să iasă ceilalți! În fața colegului fiecare la înălțimea sa și stați drept! Salut!
Dar sună, și seria a doua n'a făcut nimic.

— Vedeți, dacă vorbiți și pierdeți vremea! Cine pierde? Eu? Voi pierdeți. La loc! Strângeți bastoanele!
— Drept! Sănătate!
Sănătate! Sănătate!

SOLOMON M., cl. II B.



Liceul din Eton și Regele Leopold al III-lea

Noul rege al Belgiei a fost elevul liceului din Eton, care este școala cea mai aristocratică din Anglia, după cum este și cea mai scumpă. În familiile mari există obiceiul să se înscrie copiii la acest liceu de îndată ce vin pe lume, astfel ca ei să aibă rezervele locurilor din timp.

La liceul din Eton supraviețuiește obiceiul pedepselor corporale. Profesorii le administrează elevilor cu ajutorul vergilor din copcei. Obiceiul acesta este atât de implantat încât noii elevi primesc la colegiu un borcnaș de unsoare foarte eficace contra loviturilor, care le este distribuit în mod gratuit.

Dar mai există la acest liceu din Eton, un obicei încă și mai aspru. Elevii cei vechi sunt serviți de cei noi, oricare ar fi rangul acestora din urmă, și exercită asupra lor un drept de bastonadă.

Au fost întrebați colegii de liceu a lui Leopold III, cari poartă cele mai mari nume din Anglia. Ei au declarat în unanimitate că regele, elev perfect, n'a fost nici odată lovit cu vergile, dar în schimb, el nu a fost scutit și de bastonadă, de unde ar rezulta că serviciul său cam lăsa uneori de dorit.

PETIT N.
Cl. II-a B

Vin examenele!

— „Copile, vin examenele, vin, lasă joaca, lasă gluma și înveță”.

Așa-i suna în urechi statul plin de grijă al mamei sale; în fund, în colț, citea sărmanul, cu capul rezemat de braț, cu ochii adânci, umbriți de gene, cu ochii adânci în-lăcrimați.

El nu zărea nimic în clasă, doar chipul mamei îl vedea — sărmană, — scumpă, scumpă mamă, doar pentru tine el muncea.
În față copiii gălăgioși, se văicărau cî-tînd ziarul. „Fraților, ia'n ascultați și vă speriați de ordinele ce pentru noi sosesce”. Un băiețas gras și isteț citi atunci cu multă vervă articolul publicat, cu materiile examenelor ce le au bieții școlari de dat. Atunci se furisă umil și el, în grupul lor și'l asculta neobservat.

— „Vai! vai! credeam că de Latină barem o să scăpăm și când colo, examen scris o să dăm”.

— „A! mie nici nu-mi pasă — eu — am nota cea mai aleasă, de aci din clasă”.

— „Măi — fraților — eu mă'necur nițel la conjugări”.

— „Ba eu, să spun drept, habar n'am de declinări”.

— „Ei! par'că trebuie să ai habar când știi să tîmăzezi al sfinților altur”.

— „Da — voi credeți că examenele's joacă, blata mamă nu degeaba-mi țocă”.

— „Nu — acumă asta ne mai trebuia, spune unul plîngînd de frica examenelor că n'o să le ia”.

— „Și acumă, la asalt băieți, pe lucru crîncen vă puneți”.

Îngîndurat el nu mai asculta, doar mur-

mura: silva, silvae, silvae, silvam, silva, silvae, silvarum, silvis, silvas, silvis. „A! merge”.
Declinarea întâia o știa, și așa pe rând, în gând, repetînd, nu observa, când zarva înecată și profesora în mijlocul clasei singur i-a găsit din toți gălăgioșii, ce par'că în pămînt au dispărut. Cu ochii mari, înfrigurăți, el o privi; că, aspră, nemloasă, îl pedepsi.

Și nota ce cu truda ei o dobîndise, ea fără pic de milă, acum i-o ciuțise. Vorbe — rele — grele căzura tunult și inima sărmanului copil sîngera mult, prea mult. Nici lacrimi din ochii stînși n'avu, ca să le lăse să curgă și deaceia fu numit nesimțitor, leneș și tot — tot nu putu să plîngă. Chipul sfînt al mamei o clipă îl zări și atunci un zîmbet drag pe buze îi înflori. Sărman copil uitase că'nge-nunchi stătea — în fița întregii clase, uitase că priviri îl spionau nemloase. Ioana Mamei și-a lui Isus prea blîndul copil, îi înșenină inima și gîndu-i deveni duios și bun; două lacrimi se prelinsăr înecător și plînsă împăcat cu sufletul ușor:

— „Sărmi-nele inimii se sbat și se frâng,
Indură-te Doamne de cei care plîng”.

(Corneliu Moldovanu)

Toată clasa acum îl privea, era așa frumos, un inger părea; profesora miloasă îl examina și notei sale din nou nivelul i-i ridică.

O notă bună, acum când e sfârșit de an, e un vișșun în plus pentru a ajunge cu bine la al examenului liman. Ora trecuse, clopotul sunase, ziua de școală astfel se terminase, cu cărțile aranjate frumos în ghiozdan, copilul ducea bucurie în casa din maidan.

Petre Dănilă, cl. IV-a A

Pasărea păstor

În America meridională trăește o pasăre, AGAMIA, ceva mai mare decăt o găină. Penele sunt de culoare neagră, afară de cele de pe piept, cari sunt sau albastre sau galbene-aurii și cari strălucesc la soare ca o placă de metal argintată sau aurită. Agamia este o pasăre foarte curioasă prin obiceiurile ei. Se atașează foarte ușor de om, din care cauză nici un alt animal nu se mai poate apropia de el. De dimineță conduce rațele la bălta sau găinile pe câmp. Dacă vre-o rață sau găină se depărtează de celelalte, atunci prin lovitură cu ciocul o aduce înapoi. De

asemeni păzește turmele de oi, tot așa de bine ca și un căine, față de care are o ură nemăpomenită. Dacă vre'un animal atacă turma, Agamia nu ezită de a intra în luptă cu el. În timpul luptei își lovește așa de tare adversarul cu ciocul, încăt acesta este nevoit să se retragă, fiind amețit și de strigătele pe cari le scoate Agamia. În timpul pranzului, pasărea se așează lângă masă, avînd grijile de a nu lăsa cămilii și pisicile să se apropie.

MOSCUNA I. OCTAV
Cl. VI-a

In urma faptei unor rătăciți

Nu este mult de când descoperirea autorilor unei crime ce-a pasionat opinia publică, ne-a adăncit într-o puternică consternare. Trei elevi de liceu, fiii unor familii din cele mai onorabile ale Capitalei, au stârnit indignarea din adâncul conștiinței celui mai josnic om. Mai mult, a pătat onoarea, și considerația ce se cuvine uniformei de liceu.

Faptele se știu. Pedepsirea lor privește judecata Tribunalului. Cecece interesează este impresia ce ne-a făcut-o nouă, elevilor, isprava foștilor noștri colegi.

Isprava acestor copii este consecința unei activități extrașcolare, rău înțeleasă.

Cu scopul de a intra într-o viață de aventuri și fapte eroice, inspirate de-o literatură efitimă, ce-a putut cu ușurință să înăruască asupra unei curioase slări sufletesti caracteristice vârstei noastre, ei s'au adăncit din ce în ce în rătăcițe.

D-l Profesor Iorga, vorbea într'un articol din „Neamul Românesc”, despre psihologia adolescentului. Adolescentul, spune d-sa, doarește să se relieve prin fapte eroice, fapte cari să-l semnalizeze atenției publice. Această dorință îl împinge uneori spre bine, mai rareori spre rău, și cel mai dese ori spre ridicul. (De pildă copilăria celorlalți; cinci elevi).

S'a vorbit într'un articol din „Mlădița” — semnat de colegul Paleologu — de efectele literaturii așa zise „condamnabile”. Înăruirea asupra moralului cititorului — mai cu seamă când acesta este o natură slabă, impresionabilă — se manifestă adânc.

Dar la această operă de demoralizare, contribuie, pe lângă editarea în scop material a

romanelor senzaționale, o anume literatură a cinematografului. E vorba de filmele așa numite „politiste”. Acțiunea acestor filme, nu atât imorală cât brutală, are darul, în afară de a devia gustul artistic al spectatorului, de-l captiva și-l face să comenteze asupra procedurii răufăcătorului. (Exemplul dat de d-l prof. Toader).

Toate aceste lucruri, la care se adaugă excesul de îngăduință sau de severitate, a unor părinți, dau efecte de-astruce pentru indivizi și societate. Unii, devin natuți răsvărite, anarhice, ca reacțiune față de excesul de severitate, alții, în prea marea libertate îngăduită, se depravează.

Dintr'un spirit de generalizare caracteristic opiniei publice, uniformă de liceu și-a pierdut mare parte din prestigiu.

În fața unei astfel de situații, totii elevii s'au făcut zid pentru o luptă solidară care să tindă către reabilitarea prestigiului numelui de elev.

Să luăm parte la durerea ce-a lovit inimile acestor familii onorabile din Capitală. Să ne supunem dispozițiilor Ministerului Instrucțiunii, căci totul este pentru binele nostru. Nu trebuie să interpretăm greșit toate măsurile luate pentru apărarea noastră în contra influențelor rele din afară.

Creдем însă — și suntem siguri — că măsurile luate de Minister, vor fi în curând retrase, deoarece noi, elevii, știm să arătăm tuturor că suntem conștienți de haina, pe care o purtăm.

HARRY COFFLER Cl. IV-a B

Dare de seamă asupra excursiei clasei noastre în Delta Dunării

Trenul pleacă... Batistele fluturând salută silueta d-lui Ministru Franasovici, care ține să ne înconjure până la sfârșit de caldă oblauduire a d-sale.

Dela început buna dispoziție ne câștigă pe toți și încurajați de simpatia pe care ne-o arată d-nii profesori, se infiripează cântece, sub conducerea d-lui prof. Haneș, care dă tonul. Așa ne petrecem tot timpul până la Braila, unde ni se face o primire cât se poate

de călduroasă, pentru care domnul șef al siguranței are tot meritul. Brăilenii ne pregătiseră un banchet în toată regula, o masă destul de bogată, pe care am putut s'o apreciem la intoarcerea dela Lacul Sărat, unde am fost chiar în aceiași seară.

A doua zi la imbarcarea pe vapor aflăm cu părere de rău că domnul Răducanu, care ne însoțise până aci și care s'a purtat părănteste cu noi, ne părăsește iar noi, ca să-l a-

vățăm recunoștința noastră cântăm, în timp ce vaporul se puse în mișcare un „Mulți ani trăiască”, la adresa dumnealui.

Pe vapor aceeași voce bună, care nu ne-a părăsit tot timpul. Vaporul fiind destul de mare începem să cotrobăim prin el, și tot căutând, am găsit un pian iar „tapeurul” nostru Sanft își face datoria.

Spre amiază ajungem la Tulcea unde avem o surpriză cât se poate de plăcută. O delegație de elevi din cl. V-a a liceului din Tulcea, în frunte cu directorul, ne așteptau în port. Trebuie să insist asupra acestui fapt, la care nu ne așteptam și care ne-a făcut mai multă plăcere decât discursurile forțate din alte părți. Această dovadă de colegialitate este într'adevăr mișcătoare, prin felul cum su înțeles acești colegi, să ne facă o plăcere așteptându-ne în port și conducându-ne până la Ismail.

De la Tulcea intrăm în Delta Dunării. Navigăm acum pe Chilia, cel mai mare braț al Dunării, care este aproape tot atât de gros ca și Dunărea. După vreo 5 ore de mers, suntem la Vălcov, așa zisa Veneție Românească, unde trebuie să dormim noaptea. Satul acesta, dacă ar fi mai curat, mai bine organizat și n'ar avea locuitorii numai lipoveni, ar fi într'adevăr o Veneție Românească, așa nu este decât un biet sat de pescari, care te deziluzionează dacă îl vezi și care este renumit numai prin pitorescul său și icrele negre.

A doua zi traversăm Dunărea și dela Periprava ne suim în căruțe ca să mergem la Sulina. Drum propriu zis nu există cu toate acestea este frumos prin pitorescul lui, deși este destul de obosit.

Șirul lung, șerpuitor, al celor 14 căruțe formează o adevărată caravană, care înaintând printre nisipuri ai o clipă impresia că ești în pustiu. După 4 ore de drum cu căruța, ajungem la Sulina, unde ni s'a făcut o primire cât se poate de bună. Ni s'a pus chiar, la dispoziție o șalupă, cu care am făcut o plimbare acolo: „unde bătrâmul Danubiu își pierde apa și numele în mare”, cum spune poetul. A fost cea mai interesantă parte a excursiei.

A doua zi pornim spre Galați cu un vapor cam mic și noi fiind și obosiți și neavând ce face, am dormit. Când ajungem la Tulcea

însă, ne revine voia bună și cum trebuia să ne oprim acolo, vizităm monumentul, care este așezat pe un deal, de unde se desfășoară în fața ochilor una dintre cele mai interesante panorame, iar mai apoi liceul din Tulcea, unde am remarcat o curățenie exemplară.

Mâncăm la Tulcea și după aceea plecăm spre Galați de unde luăm trenul spre București. Abia ieșiți din gară, puțin înainte de a se insera, în fața ochilor ni se desfășoară o priveliște din cele mai frumoase. Lacul Brateș, Imens, de nu vezi malul celălalt și cu malurile înalte lacul Brateș mi-a făcut impresia, în amurgul acela, a unui lac elvețian. Lăsându-se noaptea, noi neavând ce face, am început să cântăm și, încet, încet, profesorii au venit în vagonul nostru să asculte și să cânte cu noi. Maki Razis ne-a cântat niște chansonete, iar mai apoi, numai având ce face, colegul nostru Teodoru a trebuit să execute dansul Salomeei, „danse du ventre” iar talentatul nostru coleg și artist Dinu Franasovici a trebuit să apară în creațiile sale: Richard al III, Dinu Păturică, Bestia, King-Kong etc., făcând deliciul d-lor profesori.

Însfârșit ajungem în București cu destulă părere de rău, căci viața pe care o dusesem în excursie ne prindea foarte bine. Nu trebuia nici să înveți, nici să stai 5 ore în bancă, iar d-nul Moga și într'o oarecare măsură d-nul Mișu Popescu nu mai făceau pe cerberii, ca la școală.

După cum vedeți, a fost una din cele mai interesante excursii întreprinse vreodată de o clasă întreagă.

Peste tot am fost bine primiți, peste tot bunăvoință, peste tot gazdele au făcut tot ce le-a stat în putință pentru a fi cât mai bine primiți.

Excursia aceasta, una din cele mai frumoase pe care a făcut-o o clasă din liceul nostru în acest an școlar, a fost organizată și condusă de d. subdirector M. Popescu, căruia îi mulțumim și pe această cale.

Au mai luat parte pe lângă cei amintiți mai sus și, d-nii profesori G. Marinescu, G. Nițescu și d. pedagog Moga.

D-nu Manoil
Cl. V-a A.



O Duminică la Sinaia

Nu știu cum să încep această mică descriere: „Plecat-am 9 din București și cu șoferul 10” sau să fac un început banal, ca multe altele: „Era Duminică dimineața, o zi frumoasă și senină...” Rămâne ca cetăturii să-și aleagă pe cel care-i place, după cum îl este și natura, poetică sau veselă. Nu pot să știu dacă și cititorul e vesel când parcurge cu ochii această bucată, un lucru este însă sigur: că noi eram foarte veseli când îndeplineam cele descrise aci.

Plecați la ora 8 a. m. din București, am ajuns la Sinaia de abia la 12½; este cam mult pentru o distanță relativ nu prea mare și pentru o șosea atât de bună. Cauza, care a provocat acest record, este nu atât mașina — o camionetă Ford pusă la dispoziție de d. N. Ionnițiu — cât prudenta cam exagerată a șoferului, care nu țesea din 45 km. pe oră. Este drept că după Câmpina, când se intră în serpentine, am făcut un popos, la un isvor, pentru a ne răcori și mai ales a ne spăla de straturile de praf, depuse între timp.

La intrarea în Sinaia a fost o oarecare discuție și șovăială în privința deciderii locului de popos.

Mergem la „Sfânta Ana”? Nu! e prea jos. Atunci hai la „Vârful cu Dor”. La această s'a opus șoferul spunând — cu drept cuvânt — că nu poate mașina să urce până sus, iar pe jos mai întâi n'ar fi fost timp și al doilea noi nu am plecat din București pentru a să urcăm un „vârf” atât de imposant! Scopul nostru este să facem doar o mică plimbare și să luăm aer, căci altfel ne-am fi echipat și făceam praf București! N'a mai rămas altfel, decât o ultimă și hotărâtoare soluție: „Stăna Regală”.

După această concluzie, ne-a dus mașina până mai sus de castelul Peles, unde luându-ne „rucsacurile” la spinare, am continuat pe jos, începând urcușul. La început, pasul era rapid și vesel, mai târziu au început găfăliile. Facând ici și colo câte o mică pauză, am ajuns sus, destul de îndepărtați unul de altul, fiecare după puterea lui. La stână, erau câteva mașini și lume multă la mese; aveam o mare poftă de mâncare, eforturile și urcușul producând foame. Ora fiind înaintată, după ce ne-am aprovizionat bidoanele cu apă, am plecat în căutarea unui loc cu iarbă, umbră și priveliște, înfine, ceva poetic. Până la urmă, locul do-

rit a fost descoperit, chiar la poalele „Pietrei Arse”, în pădure, la răcoare; n'aveam însă priveliște. Masa ca la orice excursie, foarte îmbelsugată. Fiecare aduce câte nițel, dar la un loc face cantitate și variație. E extraordinar ce poftă de mâncare poate să-ți dea puțină schimbare de aer și în special aerul de munte; cât ai clipi din ochi, totul a dispărut de pe rudimentara masă din fața noastră. Cum e și natural, după efort, masă consistentă, căldură și veselie, vine moleșala și binefăcătorul somn, care a fost acceptat în majoritate. Din nenorocire n'a putut să dureze mult; somnul atunci când ești între colegi, e ceva aproape imposibil; deabia ai ațipit și se ciorovăesc doi din vecini sau se leagă de tine. La ora 4, cum nu mai puteam să stau în mijlocul lor, m'am sculat cu gândul să mă sui până în vârful „Pietrei Arse”. Primind însă un categoric ordin de la șeful expediției, colegul Ionnițiu, de-a mă întoarce la cinci și un sfert, altfel riscând să rămân acolo, am renunțat de a mă sui până în vârf. Tentativa a fost însă mai puțernică decât drastica amenințare. Urcând până la mijloc, am făcut o lungă pauză, timp în care cu ajutorul ochianului — pe care-l aveam la mine — am putut admira liniștit frumoasa priveliște. Din când în când ajungeau până la mine chemările și sirenele, gen tiroleze, ale colegilor mei.

Orcă bucurie însă, are o limită. Ora fiind târzie, a trebuit să cobor, fiind punct, la ora fixată, jos. Imediat am fost luat în primire de o serie de bombardieri cu conuri de brad, care erau trase, din nenorocire, cu multă precizie și putere, de brațe, cari au jucat la campionatul de oină. Înainte de-a pleca definitiv, nu se putea să nu trecem pe la stâncă lui „Fântă Joseph”, de unde se poate admira minunata vale a Prahovei.

Coborâșul a fost un adevărat record de viteză; în 17 minute am fost jos, de unde urcușul ținuse 35 de minute. Era o adevărată relaxare a mușchilor bine odihniți. Fiind într-o continuă legătură unul cu altul, prin strigăte, făceam salturi uriașe tăind prin prescurtări. Ca o ultimă surpriză, mașina nu era la mânăstire, cum fusese vorba, așa încât a trebuit să ne împărțim în stafețe, care am făcut recunoașteri în toate direcțiile, gândind-o înfine, la o respectabilă distanță de locul hotărât. Înainte de-a eși din Sinaia, co-

municările transmise la radio asupra mat-chiului România-Jugo-Slavia, ne-au reținut toată atenția. Au fost câteva momente de emoție, mai ales când se anunța că mingea se apropie de goalul advers, dar timpul în care ascultam noi, nu s'au înregistrat decât țipete și niciun goal.

Ajunși în Floești la ora 9, am făcut bucuria unui cofetar, consumându-l o serie de prăjituri și pahare cu apă, de care ne era mare dor.

În drum spre București, patru pe o parte și cinci pe alta, culcați unul peste altul pe lăzile ce ne serveau drept canapele în mașină, am cântat și moțâit. Ceasul necesar acestui parcurs a trecut foarte repede, despărțirea fiind mai mult veselă la gândul unui pat moale, în contrast cu confortul din „Ciocopedică”.

NENITESCU TUDOR
Cl. VII-a

Molière: „Le Misanthrope”

Recentele conferințe despre Molière, ținute de d-l René Benjamin la Fundația Dalles, expun pe Părintele Comediei în cadrul actualității culturale.

În cronică noastră nu vom comenta conferințele d-lui René Benjamin, ci ne vom folosi de cea privitoare la „Alceste”, parisen de Paris”, pentru a cita în cele câteva rânduri ce vom dedica faimoasei comedii a lui Molière, „Le Misanthrope”.

Într-o primăvară, — sezonul în care-și compune capodoperile — și anume în primăvara anului 1666, Molière scrie comedia în care personalitatea și vederile sale se relevă: „Le Misanthrope”.

Piesa — spune Grimarest — a fost primită de public fără entuziasm. La Harpe explică faptul prin superioritatea acestei comedii față de nivelul obișnuit al publicului: „Molière, dans cette pièce, s'était tellement élevé au dessus du vulgaire, qu'on ne le comprit pas”.

— Iată un foarte favorabil argument pentru toți autorii fără succes:

„Une chose de fort grand cours
„Est de beauté très singulière
„Toute la cour en dit du bien;
„Après son „Misanthrope” il ne faut plus
„C'est un chef d'oeuvre inimitable”

În jurul personajilor din „Le Misanthrope” s'a făcut o sumă de supoziții, atribundu-se fiecărui personaj, portretul unui curtezan. Contemporanii au crezut a recunoaște în spatele lui Cronte pe ducele de Saint-Aignan, în Célième pe ducesa de Longueville și în

Alceste pe d. de Montausier, care a avut modestia de a-și declara regretul de a nu semăna unui model atât de nobil și generos.

În realitate, fondul personajilor trebuie căutat mai mult în intimitatea lui Molière: Célième nu este alta decât Armande (!) iubita lui Molière, de care se despărțise la epoca Misanthropului. Să adăugăm că rolul Célième era jucat de actrița cea mai proprie pentru acest rol, de însăși Armande, pe care Molière n'o mai întâlnea decât la teatru. În persoana lui Alceste, Molière se poate ușor recunoaște prin caracterul său iritabil, prin nevoia ce simțea de a-și manifesta ciuda, prin ura ce păstra fașității și prefăcătoriei.

Trăind într'un secol în care intrigile de curte și linguşirea erau prima condiție pusă unui gentilom pentru a se releva; când bărfeala era singurul subiect de conversație, Molière și-a exprimat în „Le Misanthrope” opiniunile și personalitatea prin cuvintele lui Alceste și prin expunerea a tot ce era fals și murdar în moravurile timpului. Astfel, Molière aduce pe scenă în fața publicului, ipocrizia omului monden: „Il donne a l'homme en spectacle l'homme lui-même.”

Mizantropul e Alceste. Explicația mizantropiei sale trebuie căutată în dragostea Célièmei, care încarnând toate defectele timpului se lasă înconjurată și curtată de toți gentilomi linguşitori și ipocriți, cum spune Oronte în actul al cincilea:

„Et votre coeur, pèré de beaux semblants
d'amour
„A tout le genre humain se promet tour-à-tour”

Alceste detestă deci „tout le genre hu-

1) Armande Béjart.

PAGINA JOCURILOR



- * R N fluvii deasupra mării
- * A P fluvii din Europa
- * A E păsări de curte
- * R E pronume personal
- * E negațiune
- * consoanantă

PILLAT C. cl. II B.

Epigonii

| A | B |
|----|---|
| 1 | M |
| 12 | I |
| 11 | H |
| 22 | A |
| 23 | I |
| 25 | L |
| 66 | E |
| 83 | M |
| 13 | I |
| 42 | N |
| 50 | E |
| 72 | S |
| 36 | C |
| 5 | U |

Rândurile orizontale vor da cuvinte din poezia „Epigonii”, iar rândul vertical A-B prenumele poetului († 1889). Numerele din dreptul rândurilor orizontale, indică rândul din poezie unde se găsește cuvântul respectiv.

P. T.

SEIBULESCU C. cl. II B.

SEMNICIFICAȚII :

Orizontal :

1. Ce nu poate fi instrăinat; 2. Vechiu reșat în Hindustan-oraș în Italia; 3. Abreviatune pentru „Nene” — măsură — zestel; 4. Fiul marchizului de Montespan — ies; 5. Râu în America de Sud; 6. Fort popular ardelean — oraș în Spania; 7. Gramaticar latin din secolul al IV — pallid; 8. Hot fără „cap” — împletituri; 9. Două consoane la fel — mama Dianei; 10. Judecător al lui Israel matelot; 11. Vișel de un an.

Vertical :

I. Poet tragic atenian născut la Chio — dăruit; II. Oracă subțire poet — autor dramatic franc. (1609-1650); III. Botanist franc. (1727-1806) — un dar fără contut; IV. Pronume — fluvii în Laponia; V. Protoplasmă modificată — bățutura pânzei; VI. Greșit — iatac; VII. Culu — doctor; VIII. Poeci — trib ce popuia Grecia; IX. Unul dintre intelectii Greciei — oraș în Bavaria (cont. II oriz); X. Individ — anagrama unui cântăreț antic — diftong; XI. Arhipiep în Oc. Inghețat de Nord — nișc.

„UNIVERSUL”

SOCIETATE ANONIMA PE ACȚIUNI
SEDIUL : BUCUREȘTI, STRADA BREZOIANU Nr. 23-25
Director : STELIAN POPESCU

„UNIVERSUL” ORGAN INDEPENDENT
ESTE CEL MAI VECHI ȘI RĂSPÂNDIT
ZIAR ROMÂNESC, CU ȘTIRILE CELE MAI RAPIDE DIN LUMEA ÎNTREAGĂ.

APARE ZILNIC ÎN 8-10-12-16-20-24 PAGINI

și în culori, cu colaborarea celor mai competenți și distinși scriitori, dând o atențiune deosebită chestiunilor Culturale, Artistice, Militare, Agricole, Sportive, etc. — Corespondenți proprii în toată țara și străinătate. — Servicii speciale de Telefon și Telegram. Uzină proprie.

Secțiuni de Zefărie, Linotype, Stereotipe, Legătorie, Desen, Fotografie, Zincografie, Mașini rotative și plane, din cele mai perfecționate. Expediție proprie.

VASTA PUBLICITATE A „UNIVERSULUI” aduce reale folosuri Comerțului și Industriei, economiei naționale și finanțelor prin răspândirea acestui mare ziar în toată țara și în străinătate.

Ziarul „UNIVERSUL” se vinde cu 3 LEI exemplarul în toată țara, iar prețul abonamentelor este : 80 LEI pe o lună, 200 LEI pe trei luni, 370 LEI pe 6 luni și 750 LEI pe un an.

Pentru străinătate dublu.

Abonamentele se servesc numai de la 1 și 15 al fiecărei luni.

„UNIVERSUL” mai editează :

„VESELIA” Cea mai mare revistă umoristică în culori. Apare Joia. 5 lei exemplarul — 220 lei abonamentul în țară.

„ILUSTRĂȚIUNEA ROMÂNĂ” Cea mai frumoasă, mai elegantă și interesantă revistă ilustrată săptămânală.

„Ziarul Științelor și al Călătoriilor” Revistă științifică în curent cu ultimele noutăți și descoperiri științifice. Apare Marțea. 5 lei exemplarul — 220 lei abonamentul.

„UNIVERSUL COPIILOR” Revistă în culori p. copii și tineret. Apare Miercuria. 5 lei exemplarul — 200 lei abonamentul.

Cărțile ce apar în „BIBLIOTECA ZIARULUI UNIVERSUL” sunt adevărate perle ale literaturii românești și străine. Se expediază gratuit Catalogul la cerere.

TIPOGRAFIA ZIARULUI
„UNIVERSUL“
STR. BREZOIANU, 23-25
⋮ BUCUREȘTI ⋮